

НІХТО НЕ ПАВІНЕН РАЗМАЎЛЯЦЬ З БЕЛАРУССЮ З ПАЗЫЦЫІ ВАЕННАЙ СІЛЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Прэзідэнт даручыў ураду дэталёва прапрацаваць пытанні, якія датычацца фінансавана забеспячэння патрэбнасці Узброеных Сіл, улічваючы рэаліі сённяшняга дня. «Ваенныя павінны разумець, што мы можам, а што не», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. «Пры гэтым дакладна трэба помніць: чужога салдата мы і наш народ карміць не павінны», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка лічыць неабходным асабліва ўвагу ўдзяліць дадатковаму мэтаваму фінансаванню першачарговых мерапрыемстваў па авіяцыі і сродках праціпаветранай абароны. «Аналізуючы канфлікты апошняга часу і войны, мы вызначыліся, што галоўнае для нас сёння — гэта ППА і авіяцыя. Таму, калі гэта галоўнае звязно нашых Узброеных Сіл, то першараднаму ўвагу яму», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт заўваж, што ў мэтах умацнення прэстыжу ваеннай службы неабходна вызначыцца з мерамі павышэння сацыяльнай абароненасці ваеннаслужачых, асабліва малодшых афіцэраў. Кіраўнік дзяржавы таксама адзначыў, што тэрміны Дзяржаўнай праграмы добраўпарадкавання ваенных гарадкоў, калі гэта неабходна, трэба прадаўжаць, праграму не згортаваць.

Аляксандр Лукашэнка паставіў задачы Міністэрству абароны пачаць практычную рэалізацыю дасягнутых з Расійскай Федэрацыі дамоўленасцяў па авіяцыі і сістэмах праціпаветранай абароны. Прэзідэнт адзначыў, што рабіць гэта трэба з улікам вынікаў нядаўніх сустрэч з міністрам абароны Расіі і дамоўленасцяў з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным.

Значная увага на нарадзе была ўдзелена сацыяльнай абароне афіцэрскага саставу, удасканаленню грашовага забеспячэння, пытанням будаўніцтва жылля для ваеннаслужачых.

БЫХАЎ ЗАПРАШАЕ НА СВЯТА

Зацверджана праграма
XX Дня беларускага пісьменства

Дзень беларускага пісьменства адзначаецца ў першую нядзелю верасня — сёлета гэта 1 верасня, але святочныя мерапрыемствы пачнуцца ў апошні дні жніўня. 28 жніўня ў Мінску стартуе навукова-асветніцкая экспедыцыя «Дарога да святыхін» з Дабрадзейным Агнём ад Гроба Господняга, якая пройдзе па тэрыторыі трох абласцей — Мінскай, Брэсцкай і Магілёўскай. Завершыцца экспедыцыя на Быхаўшчыне — у старажытным месцы Баркалабава, а пасля ў раённым цэнтры.

Фота: Алена ІВАНОВА

Субота, 31 жніўня, будзе запоўнена падзеямі. У Быхаве пасля рэканструкцыі адкрыюцца кінатэатр «Радзіма» і раённы цэнтр культуры, на якім будзе і мемарыяльная дошка, прысвечаная заслужанаму дзеячу культуры Беларусі Барысу Стральчову. Адбудзецца конкурс юных чытальнікаў Быхаўскага раёна і ўзнагароджанне яго пераможцаў, а таксама прэзентацыя новага часопіса для дашкольнікаў.

У гэты ж дзень запланавана адкрыццё абноўленых чыгуначнай станцыі і аўтавакзала. На Прывакзальнай плошчы ўсталявана новая скульптура «Сустрэча», аўтарам якой стаў магілёўскі скульптар Андрэй Вараб'ёў.

■ Меркаванне

НОВАЯ СТРАТЭГІЯ

У Беларусі ёсць шанцы на стварэнне яшчэ адной папулярнай камп'ютарнай гульні-стратэгіі. Знакамітыя і вельмі паспяховыя камерцыйныя беларускія танчыкі, думаю, ужо дастаткова надкучылі. Цяпер прыйшоў час дапамогі краіне. Уявім сабе, што нашы IT-геніі стварылі гульні пад назвай «Новая стратэгія беларускай эканомікі», дзе мэта было б прапагандаваць і спрабаваць розныя варыянты для далейшага развіцця краіны. Карысна была б гульня. І своечасовая. Бо, па словах Ірыны Новікавай, загадчыка кафедры эканамічнай тэорыі Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, доктара эканамічных навук, прафесара, беларускай эканомікі, як ваветра, неабходна новая стратэгія. Спецыяліст таксама заўважэ, што чэргі ў абменніках часовай, а адсутнасць росту эканомікі не заўсёды з'яўляецца дрэнным фактарам.

— Як адчувае сябе зараз наша эканоміка? Даўгі выпацтваем, мадэрнізацыю, кажуць, праводзім, склады спрабем разгружаць, але народ усё роўна непакоіцца... — На складах зараз 78% ад сярэднямесячнага запasu. Ужо не 100, і гэта радуе. Зразумела, што і тое не вельмі шыкоўна, — трэба зніжаць. Але такая сітуацыя не надзвычайная. Тут можна зрабіць зніжку на тое, што зараз усё паспыходзілі ў адпачынак, тавараправодныя сеткі не асабліва працуюць. Ва ўсялякім разе, урад пабяцяў, што да верасня склады разгрузаць.

— Але ж і часу не так шмат... — Аднак урад «рабіў» кітайскі крэдыт. Безумоўна, мадэрнізацыя павінна ісці. Але, як сказаў намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Пётр Пракаповіч, яна прабукоўвае. Пажывём — уобачым. Але я магу вам сказаць, што высокатэхналагічнай прадукцыі, якую адгружаецца, зараз у агульным аб'ёме 17%. Гэта добры працэнт. Зусім нядаўна было толькі пяць. Так што ёсць і рух, адчуваць і перспектывы.

— Што можаце сказаць пра нашы даўгі і выплаты па іх? — ЕўраАзЭС нам абцяяў шэсць траншаў крэдыту. Пяць мы ўжо атрымалі. Апошні, шосты, транш павінен прыйсці да нас, лямойму, у лістападзе. Ніякіх заўваг яны нам не робяць, хаця мы і не выканалі некаторых параметраў — не павысілі кошт праезду ў грамадскім транспарце, а таксама кошт камунальных паслуг. І мы атрымалі 440 мільёнаў долараў. Таму з даўгамі асабліва праблем няма. Зразумела, што тут будоўваецца «піраміда»: грошы, атрыманыя на крэдытах, аддаём па даўгах і гэтак далей...

— Што тады людзям думаць пра курс, які скача то ўніз, то ўверх? — Гэта таксама не страшна. Сітуацыя такая: напрыканцы ліпеня сярэднямесячная зарплата, па інфармацыі Белстата, дасягнула 5 160 000 рублёў. Перавысілі 500-доларавы парог. Але, калі пачынаеш глядзець па групах населеніцтва, то большасць насельніцтва атрымлівае менш за 500 долараў. Гэта значыць, што

пачынае расці разрыў паміж высокадаходнымі і нізкадаходнымі групамі. Чаму кінуліся ўсе па валюту? Па-першае, час адпачынаў заўсёды правакаваў скупку валюты. Але ў сённяшняй сітуацыі тэа, хто не патрапіў у высокадаходную групу, атрымалі адпачынаць. Уявім сабе, што паехаць нікуды не змаглі. Куды яны ўклілі гэтыя грошы? Пачалі купляць валюту. Кажуць, што купляць па 100-200 долараў. Восць гэтыя долары, у якія ўкладваюцца. Калі б паехалі, то таксама, відаць, скупілівалі. Больш дакладна можна будзе сказаць у верасні, калі атрымаем інфармацыю аб тым, колькі людзей ездзіла куды-небудзь. З іншага боку, у нас на 20% павялічыліся рэальныя даходы (тое, за што можна штосці купіць). Індфляцыя таксама, якая б ні была, але ёсць. Пасля павелічэння даходаў рознічны таварааборот вырас далёка не ў адпаведных памерах. Значыць, народ не купіла, а шукае, куды ўкласці грошы. Іншая справа, што ад гэтага не развіваюцца фінансавыя рынкі. Калі была б прыватназавы асабіста вы, калі ў вас ёсць лішкі грошай, захацілі б укладзіць свае зберажэнні, напрыклад, у акцыі прадпрыемстваў ці якія іншыя каштоўныя паперы. Пры любой нармальнай эканоміцы ў людзей ёсць зберажэнні. І іх трэба некуды ўкладаць. А ў нас можна толькі пакласці грошы на депозіты. Іншы варыянт для зберажэнняў няма. І зараз амаль усё грошы ідуць толькі ў валюту. Такое ўражанне, што спецыяльна падтрымліваецца такая сітуацыя, калі толькі ў валюту можна ўкладаць.

— Нават аблігацыі і тыя ў валюце былі выплываюць... — Так, сапраўды. Але за кошт атрымальных выплываў працэнт па знешнім доўгу. Даходнасць па аблігацыях высокая, таму людзі і пайшлі іх купляць. Ну а цяпер зноў-такі «піраміда» будоўваецца. І калі не будзе мадэрнізацыі і эканоміка не працае, гэтая «піраміда» можа абрынуцца.

— Але хутка канец 2013 года. Гэта час выплат па гадавых аблігацыях. Атрымліваецца, што дзяржаве даядзецца вярнуць гэтыя грошы ды яшчэ зверху 7% даплаціць... — Не забывайце пра звязаны кітайскі крэдыт. Грошы ўсё ж такі прыйдуць.

— Значыць, грошы вернуць? Не трэба бяцца? — Не, не трэба. Зразумела, усім вярнуць грошы. Яшчэ адзін транш ЕўраАзЭС таксама прыйдзе. А паколькі мы добра выплываем, то і яшчэ зможам узяць. Не думаю ўсё ж, што варта хваліцца. Я пакуль што крытычнай сітуацыі не бачу. Паглядзім яшчэ праз месяці два-тры.

— Зусім нядаўна Нацыянальны банк паведаміў, што ў жніўні зноў стаў рэфінансаванні зніжаць не збіраюцца. Добра гэта ці не? Здаецца, для эканомікі лепш, каб стаўка была ніжэйшай... — Безумоўна. Што такое стаўка рэфінансавання? Гэта цана грошай, якія можна ўзяць. І чым гэтыя грошы танней, тым больш будзе іх браць, рабіць інвестыцыі, а значыць, будзе працаваць эканоміка. Але адразу хачу сказаць: мы паставілі сабе задачу вельмі высока працэнтнаму росту. Ён нам не патрэбны зараз.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

і тое, што крэдыт дапаможа і што эканоміка не будзе выпускаць больш прадукцыі, — гэта таксама нядрэнна. Патлумачу чаму. Прадукцыя будзе ляжаць на складах пакуль. У 1970-я гады Швецыя зрабіла памылку ў падобнай сітуацыі. Ва ўсіх школах бізнесу гэта выкладаецца. Іх урад хацеў пераскончыць праз крызіс праз працу на склад. Думалі, што калі скончыцца крызіс, яны выйдучы з прадукцый на рынкі і прададуць яе. Але праз два гады, калі крызіс скончыўся, прадукцыя аказалася дастаралай. Амерыканская, японская, германская і іншыя прадпрыемствы перабудавалі сваю эканоміку і сталі выпускаць новую прадукцыю. Таму нам трэба пазбягаць «шведскага рашэння». Калі вы кажаце, што трэба знізіць стаўку рэфінансавання, — так, безумоўна. Але што выпускаць?

— Можна быць, гэта паўлявала б на выхадзе нечага новага... — Якім чынам? На якія рынкі гэта пасля прадаваць? Вы што, новыя трактары будзеце рабіць? Наўпаўна, вы чулі, што Caterpillar збіраецца будаваць пад Санкт-Пецярбургам завод велікагрузных аўтамабіляў. Расія іх пусціла на рынак. Калі раней тэлефанавалі на наш БелАЗ і размова ішла аб прыватназавыі (але я не ўпэўнена, што трэба прыватназавы наш БелАЗ і прадаваць яго Caterpillar), то цяпер што адбудзецца? Наш асноўны рынак — Расія і Украіна. Сітуацыя няпроста. Павінна з'яўляцца нейкая інавацыйная прадукцыя. Але ці будзе яна запатрабавана на рынку? Вытворчыць ёсць паўсюль, і будуць падтрымліваць сваіх. Магчыма, лепш прытрымляцца коней і не спішацца. Ва ўсіх краінах, калі ёсць рост у 0,5%, — гэта лічыцца вельмі добрым паказчыкам. А мы ставім задачу — 8%. Нават у кітайцаў эканамічны рост замарудзіўся. Таму не трэба бяцца высокай стаўкі. Калі яе знізіць, то будзе адток укладанняў у беларускі рубль. І зноў пачнуцца абменнікі. Тады ўсё і абрынецца. Таму пакуль што тут палітыка правільная праводзіцца.

— Пачакайце: калі эканоміка не будзе нічога вырабляць, то ці будуць плаціць зарплаты людзям? На гэты і так ужо некаторыя прадпрыемствы бяруць крэдыты. — Абсалютна правільна. Менавіта там неабходна стратэгія, што мы павінны выпускаць, што мы павінны перабудоўваць, што мадэрнізаваць. Калі мы збіраемся мадэрнізаваць трактарны завод, то якія будуць трактары і дзе будуць нашы рынкі? Мадэрнізацыю трэба пачынаць з рынкаў. Гэта тычыцца ўсёй традыцыйнай прадукцыі. Я рабіла аналіз 2010-2011 гадоў: у Еўропу было прададзена ўсяго на 22 трактары больш. Калі хочам заняць еўрапейскі рынак, то трэба падацца, ці зможам мы пацягнуць усё іх брэндзі. Іншая справа — падацца аб тым, якія новыя тэхналогіі лепш выкарыстоўваць, якія будоўваць навуковыя даследаванні, што мы хочам у рэшце рэшт атрымаць. Восць у гэтым кірунку трэба працаваць. Патрэбна прычыслена новая стратэгія. Больш зразумелая сітуацыя будзе напрыканцы верасня.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

«ШКОЛА ДЛЯ ПЕДАГОГАЎ ПАВІННА БЫЦЬ СЭНСАМ ЖЫЦЦЯ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Нядаўна была прынята пастанова Савета Міністраў, якая прадастаўляе кіраўнікам максімальныя правы ў заробліцкім пазабюджэтных грошай. Разам з тым, ніхто не абмяжоўвае, які працэнт з заробленых сродкаў кіраўнік можа накіроўваць на стымуляванне і падтрымку маладых і таленавітых педагогаў. Хацелася б, каб і кіраўнікі ўстановаў адукацыі, і кіраўнікі раённых аддзелаў адукацыі звярнулі на гэта ўвагу і больш шырока выкарыстоўвалі прадастаўлены ім магчымасці.

Якчас выкладання і навучання, а таксама рацыянальнае выкарыстанне бюджэтных сродкаў — вось дзве асноўныя задачы, якія стаць сёння перад сістэмай адукацыі Беларусі, дадаў Анатоль Тозік.

На думку міністра адукацыі Сяргея МАСКЕВІЧА, для школы вельмі важна надвызначаць не асобных «злітных» навучэнцаў, а забяспечыць якасную будучыню ўсім сваім навучэнцам. Задача школы — дапамагчы навучэнцам ажыццявіць правільнае прафесійнае самавызначэнне, забяспечыць сацыяльную і прафесійную мабільнасць асобы, каб выпусціць у дарослае жыццё канкурэнтаздольных людзей...

— Я лічу, што сёння прэстыж педагогічнай прафесіі — адна з галоўных для нас задач. І, па маім меркаванні, у сталіцы ёсць рэзервы для яе вырашэння. У гарадскім бюджэце ёсць сродкі

для павелічэння выдаткаў на сістэму адукацыі, і, адпаведна, для павелічэння заробку педагога. Чаму б сталіцы не пераняць расійскі досвед? — прапанаваў Сяргей Маскевіч, звяртаючыся да мэра сталіцы Мікалая Ладучкі, які таксама ўдзельнічаў у гарадскім педагогічным форуме. — У Расіі заробкі педагогаў не могуць быць меншымі за сярэдняе заробак у рэгіёне. І калі б сталічныя педагогі змаглі атрымаць грошы, супастаўныя з сярэднім заробкам мінчан, няхай нават і крыху меншыя, гэта адразу б адбілася на павышэнні прэстыжу педагогічнай прафесіі і ў грамадстве, і сярод маладых людзей. І, магчыма, мы маглі б ужо на конкурснай аснове адбіраць самых лепшых педагогаў у навуцальныя ўстановы новага тыпу. Мы прапануем ужо сёння да 50% павысіць заробкі тым педагогам, якія даюць асноўны вынік, педагогам, якія займаюцца творчай і інавацыйнай работай...

Сяргей Маскевіч паведаміў, што зараз у Міністэрстве адукацыі распрацоўваецца новая сістэма аплаты працы педагогаў, якая будзе ў максімальнай ступені ўлічваць эфектыўнасць работы як асобных устаноў адукацыі, так і асобных педагогаў. Прасейні кажучы, калі гэтыя сістэма знойдзецца апрабавана, то заробкі ў педагогаў будуць максімальна дыферэнцыяванымі і будуць залежаць ад канкрэтнага ўкладу кожнага ў выхаванні і навуцальна працэс.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Фота: Мірына БЕГУНОВІЧ

У МІНСКУ З ЛІСТАПАДА ЗМЕНЯЦА ГРАФІКІ ВЫПЛАТЫ ПЕНСІЙ І ДАПАМОГ

З лістапада гэтага года вызначаны адзіны для ўсіх рэгіёнаў рэспублікі тэрмін пачатку выплаты пенсій і дапамог — з 5-га чысла месяца. Пра гэты карэспандэнту «Звязды» паведамілі ў Камітэце па спрацах, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама.

Зараз выплата пенсій і дапамог праз аддзяленні паштовай сувязі вытворчасці «Мінская пошта» і ўнітарныя прадпрыемствы па дастаўцы пенсій і дапамог ажыццяўляецца з 1-га чысла толькі ў Мінску, усё астатняе рэгіёны рэспублікі робяць гэта з 5-га чысла.

З лістапада будуць таксама зменены графікі выплаты пенсій і дапамог: даты выплаты будуць зрушаны ад 2 да 4 дзён. Новыя графікі з верасня гэтага года будуць размешчаны ва ўсіх аддзяленнях паштовай сувязі горада Мінска, у праўдальных сацыяльнай абароны адміністрацыі раёнаў, ЖРЭА і ў іншых арганізацыях горада. Пры дастаўцы пенсій (дапамог) на дом аддзяленні паштовай сувязі і ўнітарныя прадпрыемствы па дастаўцы пенсій і дапамог будуць інфармаваць кожнага атрымальніка індывідуальна.

Па дадатковаму інфармацыю атрымальнікі пенсій і дапамог могуць звяртацца ва ўпраўленне сацыяльнай абароны па месцы пенсіянавання або ў Камітэт па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама па тэлефоне 223 55 28.

Святлана БУСЬКО.

КАЎБАСА «ХАЛЯПНАЯ» — НЕ ТОЛЬКІ ДЛЯ МУСУЛЬМАНА

Выраб халальнай прадукцыі, як маркуюць спецыялісты ў галіне турызму, можа стаць пачаткам зараджэння ў Беларусі халальнага і, адпаведна, ісламскага турызму. А маркетологі кажуць, што выраб ежы пад знакам «халаль» можа гарантаваць павелічэнне рэалізацыі прадуктаў харчавання.

— Віцебскі мясакамбінат атрымаў сертыфікат «Халаль», згодна з якім персанал, працэсы забой і вырабу прадукцыі, абсталяванне, складскія памяшканні прадпрыемства задавальняюць адпаведным патрабаванням. Прадпрыемства прапануе навінку — прадукцыю «Халаль», якая не змяшчае мяса свінні, — паведамілі ў Віцебскім гарвыканкаме.

СЛАВІСТЫ: што пра іх трэба ведаць

Што такое Міжнародны камітэт славістаў?

Ён быў створаны пасля Другой сусветнай вайны, у 1955 годзе ў Бялградзе — для ўзнаўлення і пашырэння міжнародных сувязяў у галіне славістыкі і традыцый міжнародных славістычных кангрэсаў. МКС з'яўляецца выканавчым органам міжнароднага аб'яднання славістаў, якое складаецца з нацыянальных славістычных камітэтаў ці арганізацый. Яго мэта — арганізацыя міжнароднага супрацоўніцтва славістаў на шырокай аснове і садзейнічае развіццю навук, якія даследуюць славянскай мовы і літаратуры, гісторыю культуры славянскіх народаў.

Як улічыць інтарэсы ўсіх славянскіх краін?

Кожная краіна прадстаўлена ў МКС адным нацыянальным славістычным камітэтам ці арганізацыяй і мае права на аднаго члена МКС, які прызначаецца на тэрмін не менш чым 5 гадоў. З прычыны выключнага становішча права на аднаго члена МКС маюць арганізацыі лужыцкіх сэрбаў. Старшынёй Беларускага нацыянальнага камітэта славістаў з'яўляецца Аляксандр Лукашэнец, член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар філалагічных навук, прафесар, першы намеснік дырэктара дзяржаўнай навуковай установы «Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі». Ён жа старшынствуе ў Міжнародным камітэце славістаў.

Колькі прадстаўнікоў ад краіны можа прысутнічаць на з'ездзе?

У Міжнародным камітэце славістаў на члперашні момант прадстаўлены 42 краіны. Кожная краіна мае свае квоты, колькі ўдзельнікаў яна дэлегуе на з'езд. Найбольшае прадстаўніцтва ў Расійскай Федэрацыі — 70 чалавек. Польшчу прадстаўляюць 55 навукоўцаў, Украіну — 35. Але некаторыя краіны неславянскага свету тым не менш маюць вялікія супольнасці славян на сваёй тэрыторыі, а таксама цікавыя даследчыкаў-славістаў. Напрыклад, вылучаецца Германія. Ад гэтай краіны на з'ездзе 45 дэлегатаў. Таксама немалое прадстаўніцтва славістаў з ЗША — 35. Беларусь можа прадставіць 25 удзельнікаў, і гэта даволі вялікая лічка сярод славянскіх краін.

Для чаго гэта нам патрэбна?

Бадай самае галоўнае пытанне. Таму што шмат тэм, заяўленых для абмеркавання на з'ездзе тычацца беларускай культуры. Адметна, што беларуская культурная сітуацыя (не толькі моўная!) цікавіць даследчыкаў з іншых краін. Напрыклад, Даніэль Бунчын з Германіі падзеліцца развагамі пра «Письмовасць Беларусі на сутыкненні Усходу і Захаду (паміж двума алфавітамі, дзвюма арфаграфіямі, дзвюма мовамі)». У той жа час Курта Вулксера з ЗША цікавіць сучасны момант і ён прапануе на абмеркаванні тэму: «Новыя беларускамоўныя: металінгістычны дыскурс, сацыяльная ідэнтычнасць і моўны узус». Даследчыкам з Беларусі і Літвы цікавая тэма функцыянавання і ўзаемаздзяння розных славянскіх моў і літаратуры ў Вялікім Княстве Літоўскім. Але ў беларускай культуры стоць тэм для вывучэння, што яны шырока захапляюць замежных навукоўцаў. Як, напрыклад, Марыю К'яру Фэро прыглынула асоба Святой Ефрасіны Полацкай. Часам мы самі не ўсведамляем, якое багацце назпащана нашымі папярэднікамі, але калі пра гэта кажуць іншыя, то і сапраўды варта падаумаць: што нас, беларусаў, робіць народам? Дарчы, магчымаці будучы, вось хоць бы падчас пасяджэння «Круглага стала» на тэму «Скарніняна ў славянскім і еўрапейскім кантэксце». Лепшы момант узгадаць аднаго чалавека, які нёс іншым веды і імкнуўся напоўніць душу чалавека святлом вечных ісцін. Вось яна, карысць ад вучонага чалавека — праз стагоддзі адзначана. Сучасныя вучоныя Беларусі — ваша слова!

Ларыса ЦІМОШЫК.

Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.

НАВІНЫ

Зараз выплата пенсій і дапамог праз аддзяленні паштовай сувязі вытворчасці «Мінская пошта» і ўнітарныя прадпрыемствы па дастаўцы пенсій і дапамог ажыццяўляецца з 1-га чысла толькі ў Мінску, усё астатняе рэгіёны рэспублікі робяць гэта з 5-га чысла.

З лістапада будуць таксама зменены графікі выплаты пенсій і дапамог: даты выплаты будуць зрушаны ад 2 да 4 дзён. Новыя графікі з верасня гэтага года будуць размешчаны ва ўсіх аддзяленнях паштовай сувязі горада Мінска, у праўдальных сацыяльнай абароны адміністрацыі раёнаў, ЖРЭА і ў іншых арганізацыях горада. Пры дастаўцы пенсій (дапамог) на дом аддзяленні паштовай сувязі і ўнітарныя прадпрыемствы па дастаўцы пенсій і дапамог будуць інфармаваць кожнага атрымальніка індывідуальна.

Па дадатковаму інфармацыю атрымальнікі пенсій і дапамог могуць звяртацца ва ўпраўленне сацыяльнай абароны па месцы пенсіянавання або ў Камітэт па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама па тэлефоне 223 55 28.

Святлана БУСЬКО.

КАЎБАСА «ХАЛЯПНАЯ» — НЕ ТОЛЬКІ ДЛЯ МУСУЛЬМАНА

Выраб халальнай прадукцыі, як маркуюць спецыялісты ў галіне турызму, можа стаць пачаткам зараджэння ў Беларусі халальнага і, адпаведна, ісламскага турызму. А маркетологі кажуць, што выраб ежы пад знакам «халаль» можа гарантаваць павелічэнне рэалізацыі прадуктаў харчавання.

— Віцебскі мясакамбінат атрымаў сертыфікат «Халаль», згодна з якім персанал, працэсы забой і вырабу прадукцыі, абсталяванне, складскія памяшканні прадпрыемства задавальняюць адпаведным патрабаванням. Прадпрыемства прапануе навінку — прадукцыю «Халаль», якая не змяшчае мяса свінні, — паведамілі ў Віцебскім гарвыканкаме.

ва скуплялі ў насельніцтва. Прадпрымальнік стварыў і сваю фермерскую гаспадарку па вырошчванні бараной, забойшчыкамі якіх сталі мусульмане. Другі магазін адкрыўся восенню пазамінула года на Камяроўскім рынку. Пакупнікам там сталі прапановаць курчыцу, забой якой рабілі на Баранавіцкай птушкарфабрыцы, а таксама ялавічыну з мяса жывёл — ад Гродзенскага мясакамбіната.

Калі раней вытворчасць халальнай прадукцыі ў Беларусі мела прыватны характар, літаральна за некалькі гадоў яе вырабам заняліся прадпрыемствы. Летась адпаведны сертыфікат, напрыклад, атрымалі на Слоніміскім мясакамбінате. Документ уручыў кіраўніку прадпрыемства Айдар Газіз, генеральны дырэктар Міжнароднага цэнтру стандартызацыі і сертыфікацыі «Халаль» Савета мультыў Рэспіі. І аграпрамбінат «Дзяржынскі» таксама мае сертыфікат «Халаль».

Цікава, што ёсць планы па стварэнні ў Беларусі халальнага турыстычнага маршрута, якія былі б цікавыя мусульманам.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

УЛАДАЛЬНІК КІНУЎСЯ РАТАВАЦЬ СВАЁ АЎТО

Індывідуальны прадпрымальнік са сталіцы атрымаў апёкі, спрабуючы затрымаць аўтамабіль.

Удзень па вуліцы Гараўца ён рамантаваў паліную сістэму свайго легкавіка «Міцубісі Галант». Гаручая вадкасць прапілася, успыхнула, і салон аўтамабіля заняў агнём. Міржэкуца, што прычынай пажару стала неасцярожнасць пацярпелага: падчас працы ён курчыў. Уладальнік кінуўся самастойна тушыць агонь і атрымаў тэрмічныя апёкі руц. Пажарныя выклікалі выдкочыць садыкі,